

В. О. Шевченко

Географічний центр України

ГЕОГРАФІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ – місце, координатами якого до 2005 називали пн.-сх. околицю [смт Добровеличківка](#) Кіровогр. обл. (48° 32′ 06" пн. ш. та 31° 10′ 53" сх. д.). Його було встановлено 1989 за допомогою аналого-картометр. методу, що враховує складну конфігурацію території України, значну протяжність з Пд. на Пн. (893 км), із Зх. на Сх. (1316 км), а також сферичність її поверхні. За основу визначення були прийняті крайні точки території: пн. – 52° 22′ 54" пн. ш. (побл. с. Грем'яч Новгород-Сівер. р-ну Черніг. обл.); пд. – 44° 23′ 18" пн. ш. (мис Сарич у Криму); зх. – 22° 08′ 42" сх. д. (м. Чоп Ужгород. р-ну Закарп. обл.); сх. – 40° 13′ 05" сх. д. (на околиці с. Червона Зірка Мілов. р-ну Луган. обл.). 2002 замість тимчас. знака, встановленого 1991 на цьому місці, відкрито пам'ят. знак, на якому зображено Малий держ. герб України.

Подальші наук. пошуки призвели до покращення методів дослідження геостатистичних показників та як наслідок перегляду координат географічного центру України. Від 2005 ним вважають пн.-сх. околицю [с. Мар'янівка](#) Шполянського р-ну Черкас. обл. Координати: 49° 01′ 39" пн. ш. та 31° 28′ 58" сх. д. Географічний центр території тепер розглядають як центр ваги замкнутої системи. Для визначення його координат застосовують побудову регулярної моделі сітки трапецій на цифровій топографічній карті України (масштаб 1:200 000) з кроком 0,1°. Натомість координати пн.-сх. околиці смт Добровеличківка почали називати геометричним центром України.

У 2012 на місці географічного центру України звели щоглу з наміром розбудувати історико-географічний комплекс. Окрім цього, на околиці м. Шпола встановлено пам'ятний знак, що свідчить про існування у Шполянському р-ні географічного центру України.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Шевченко В. О. Про географічний центр території України // Укр. геогр. журн. 1993. № 1;
2. Грицевич В. С. Про географічний центр України та її середину // Краєзнавство, географія, туризм. 2002. № 44 (289); Остапчук С. М., Німкович Р. С. Визначення географічного центру території (на прикладі Рівненської області та її адміністративних районів) // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2017. Т. 4, № 80.

Бібліографічний опис:

Географічний центр України / В. О. Шевченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29106>. – Останнє поновлення : 2019.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).